

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓๒/๒๕๖๓

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายประชา ประสพดี ผู้ร้อง
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ ๑
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายประชา ประสพดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายประชา ประสพดี (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ มีหน้าที่กำกับดูแลองค์การตลาดซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงมหาดไทย ในระหว่างดำรงตำแหน่ง มีผู้กล่าวหาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ว่าผู้ร้องใช้อำนาจรัฐมนตรีเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การตลาด โดยสั่งให้ชะลอการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อช่วยเหลือผู้อำนวยการองค์การตลาดที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำทุจริต ผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติในการประชุมครั้งที่ ๗๕๒ - ๒๖/๒๕๕๙ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ว่าการกระทำของผู้ร้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ ประกอบ

มาตรา ๒๖๖ เป็นความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ต่อมาวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดส่งรายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมเอกสารหลักฐานไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ซึ่งทำหน้าที่วุฒิสภา เพื่อดำเนินการถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่ง และเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่ง เป็นผลให้ผู้ร้องถูกตัดสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา ๕ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษา ยกฟ้อง ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ผู้ร้องเห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมติและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นไปยังผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำเนินการถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยไม่มีการยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๑ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๓ และมาตรา ๒๗๔ เป็นการกระทำที่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่มีอำนาจตามกฎหมายและไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย มิใช่การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) มติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๗๕๒ - ๒๖/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่มีมติดังกล่าวและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริง พร้อมความเห็นให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่งเป็นมติและการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร้อง ขอให้เพิกถอนมติและการกระทำดังกล่าว

(๒) การพิจารณาวินิจฉัยและมีมติของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ถอดถอนผู้ร้องออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร้อง ขอให้เพิกถอนมติและการกระทำดังกล่าว โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติ ให้ถือว่าผู้ร้องไม่เคยถูกผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติถอดถอนออกจากตำแหน่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาล ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่า

การละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมติและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่วุฒิสภา และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการและมีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่การจะพิจารณาว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่า

- ๕ -

การกระทำของผู้ร้องมีมูลความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ แล้วเสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีมติถอดถอนผู้ร้องจากตำแหน่งเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๕๖ ผู้ถูกร้องทั้งสองมีอำนาจดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น จึงมิได้เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง ประกอบกับการที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่มีเจตนารมณ์ให้สิทธิแก่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้คุ้มครองไว้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้ การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และต้องไม่เป็นกรณีที่ยุติแล้ว กรณีตามคำร้องของผู้ร้องเป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยการกระทำที่มีข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นและยุติแล้วก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

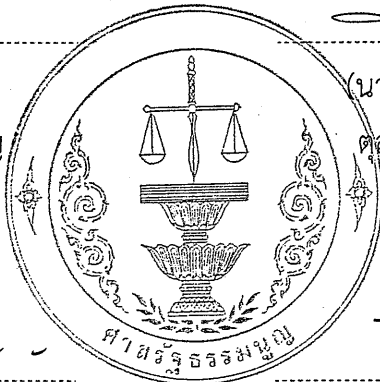
(คำสั่งที่ ๔๐/๒๕๖๓)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจिरินดี หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ